

69. MANIFESTACIJA TEATRA U DUBROVNIKU NASTOJI ODGOVORITI NA KLJUČNA PITANJA

Imamo formulu kako napraviti IGRE ZA BUDUĆNOST

Gradonačelnik Dubrovnika Mato Franković, intendantica Dora Ruždjak Podolski i ravnateljica Igara Ivana Medo Bogdanović u dobrom raspoloženju na terasi hotela Excelsior

➔ Naša su misija mobilnost i komunikativnost ideja, privlačenje nove publike, promoviranje mladog umjetničkog naraštaja, umrežavanje hrvatskih i europskih umjetnika te propitivanje nove ambijentalnosti - najavljuje intendantica Dora Ruždjak Podolski

Manje od tjedan dana dijeli Dubrovčane od početka najvažnijega kulturnog događaja – početka Dubrovačkih ljetnih igara. Vjerojatno u mundijalskoj ekstazi malo tko primjećuje da uskoro počinje 69. festivalska sezona. Umjetnici opet zauzimaju Grad, ako se probiju kroz navijače i stolove!

BRUNO LUCIĆ

ŽELJKO TUTNJEVIĆ/HANZA MEDIA

Festivalsko vodstvo je, u društvu dubrovačkoga gradonačelnika Mata Frankovića i zamjenice dubrovačko-neretvanskog župana Žakline Marević, jučer predstavilo program 69. dubrovačkih ljetnih igara. Gradonačelnik je kazao kako su ovogodišnje Igre za njega

iznimno važne jer čine svojevrsnu uvertiru za jubilarne, 70. igre. Dodao je kako je ovo festivalsko izdanje ujedno i "ispit za novu ekipu".

– Ovogodišnje Dubrovačke ljetne igre obuhvaćaju sve što je bitno za grad Dubrovnik. Ima mladosti, ima i sadržaja za stariju populaciju, Igre su otvorene za građane. Važno je naglasiti kako Ljetne igre prvi put koriste europske fondove – istaknuo je Franković. Intendantica je nabrojila osnovne programske značajke 69. festivalske sezone.

Mobilnost ideja

– Ponosni smo što misiju koju smo najavili na Kandeloru sada možemo vidjeti u programu Dubrovačkih ljetnih igara. Naša su misija mobilnost i komunikativnost ideja, privlačenje nove publike, pro-

moviranje mladog umjetničkog naraštaja, umrežavanje hrvatskih i europskih umjetnika te propitivanje nove ambijentalnosti, s naglaskom na afirmaciji interdisciplinarnih i edukacijskih programa. Program je kreiran s marom i ljubavlju za građane Dubrovnika i njihove goste – rekla je intendantica Igara.

Uglavnom, opet će se tijekom 47 dana "simbiozno" sljubiti predstave i koncerti te zamor, jaka glazba i... miris ribe. U Festivalskoj palači dugo nisu spremnije dočekali početak festivala. Novo umjetničko vodstvo, na čelu s intendanticom Dorom Ruždjak Podolski, ubacilo je festival u šestu brzinu! Intendantica te pomoćnici za dramski program, odnosno glazbeni program, Saša Božić i Tomislav Fačini dobili su pojačanje –

► **Igre će morati ulagati i u tehniku. Prošle je godine za tu stavku uloženo 700, a ove godine 500 tisuća kuna. Gledanje predstava i koncerata često je iskušenje za kosti i zglobove zbog uskih prostora između redova. Obnavljanje konstrukcije za gledalište u dogledno će se vrijeme naći kao stavka za nove investicije**

pomoćnicu za inovativne kulturne prakse Karolinu Rugle, i odmah se bacili na posao. Program, a ne pretprogram, predstavljen je već 2. veljače, što se nije dogodilo od 2008. Festivalne blagajne rade punom parom, a ulaznice su već četiri mjeseca u prodaji! Termini su jasno definirani, podjele objavljene. Točno se znaju i cijene, najjeftinija ulaznica s popustom za Dubrovčane košta 105, a ona najskuplja bez popusta 600 kuna. Primjerice, za koncert Zagrebačke filharmonije s violončelistom Mischom Maiskym, pod ravnanjem maestra Piera Carla Orizija, drugoga dana festivala ispred crkve sv. Vlah, prodano je i rezervirano 170 ulaznica, a za gostovanje predstave "Črna mati zemla" 16. srpnja 180 ulaznica. Planirana prodaja ulaznica i vlasti-

ti prihod za ovu godinu iznose dva milijuna kuna, lani je to bilo 2,1 milijun kuna i bila je to jedna od najuspješnijih festivalskih sezona zadnjih godina. Financijski okvir je postojan. Ukupno planirani budžet ovogodišnjih Igara iznosi 14 milijuna kuna. Ministarstvo kulture izdvojilo je četiri milijuna, Grad Dubrovnik 3,3 milijuna za program, a za investicije 500 tisuća kuna, Dubrovačko-neretvanska županija 650 tisuća kuna, Hrvatska turistička zajednica 300 tisuća kuna, Turistička zajednica grada Dubrovnika 200 tisuća, a sponzori i donatori (među kojima su od ove godine i Zaklada Kaboga) približno tri milijuna kuna.

Mir u Festivalskoj palači

Umjesto nostalgijčnih zalopjki za festivalskom pristoj-

Karolina Rugle; pomoćnica za inovativne kulturne prakse

Saša Božić, pomoćnik Intendantice za dramski program

STRUČNI GLASOVI

Red staroga, red novoga...

ANDRIJA SEIFRIED
kolekcionar i likovni kritičar

– Mislim da ovaj tim mladih ljudi u umjetničkom vodstvu promišlja na jedan potpuno drukčiji način nego što se razmišljalo do sada. Mislim da je ovaj program, kako glazbeni, tako i dramski, jedan totalni zaokret, uveli su dosta radionica, ima dosta studentskih izvedbi, tako da, prateći program da ne kažem 50 godina, mogu reći da je ovo pozitivan iskorak. Ovaj je program u ovako kratkom vremenu napravljen iznimno promišljeno, ima i glavu i rep. Promišljanja kreativnog vodstva idu u nekom smjeru koja će vjerojatno tek dogodine uroditi plodom, u ovako kratkom vremenu njihove su želje bile ograničene mogućnostima, a mislim da će dogodine, na 70. obljetnici Igara, pokazati pravi koncept i pravu svečanost.

VESNA DELIĆ GOZZE
muzejska savjetnica

– Program ovogodišnjih Dubrovačkih ljetnih igara, usuprot uvodnom tekstu tiskanoga kataloga, rađen je prema sad već uhodanoj praksi: red drame, red glazbe, red folklor, a sve to se ove godine i prorijedilo pa su rijetke večeri s paralelnim programima. Jedina razlika u odnosu na prijašnje programe jest veća zastupljenost tzv. off programa da bi se popunio kalendar događanja, a ne u

kvalitativnom smislu "off", nego kao mediji, tehnike izražavanja, što samo po sebi u umjetnosti ne znači presudnu razliku, posebno ne u kvaliteti ponudena. Taj dio programa ove godine je obogaćen novim nazivom – "ključevi od grada". Ključeve već imamo (izvođači programa kod ceremonijalnog otvorenja festivala), ali bravu nemamo. Ostaje nadati se da će i to s vremenom doći, tj, vratiti se.

IVAN VIĐEN
povjesničar umjetnosti

– Prema objavljenome programu ovogodišnjih Igara, može se reći kako u strukturnome smislu nema nekih velikih promjena ili "skokova" u odnosu na prijašnje godine. Očekuju se jedna "veća" i jedna "manja" premijera, dovode se neka gostovanja iz drugih kazališnih kuća, planira se uobičajeni popratni

program poput izložbi ili predstavljanja knjiga. Trajno je pitanje koliko se mnoge od gostujućih predstava mogu sroditi s ambijentom u koji su prenesene, pa se time automatski postavljaju pitanja i opravdanosti gostovanja na taj način. Može se primijetiti kako neki od prethodno najavljenih "hitova" nisu u finalnome programu, poput belgijskoga plesnoga ansambla Rosas ili Čehovljeva "Ujaka Vanje" u režiji Mihaila Bičkova. U pogledu sadržaja program pokazuje stil rada aktualne intendantice, i to je prirodno – treba svakako pohvaliti dašak novine koji donose različite studentske radionice. Kvalitetu samih predstava i koncerata ne može se, naravno, u ovome trenutku komentirati, ali nadajmo se da će svi dati najbolje od sebe kako bi Igre opravdale svoj renome, ali i ozbiljna financijska sredstva uložena u njihovu realizaciju. U hrvatskim relacijama to su zaista impozantna sredstva, kao što su i Dubrovačke ljetne igre – u hrvatskim relacijama – impozantan festival.

bom iz bivšeg sustava kao dodatnim izvorom financiranja, u Festivalskoj palači su se okrenuli Europskoj uniji, pa će Igre tako od europskih fondova za 2019. i 2020. dobiti približno 51 tisuću eura. Turbulentna vremena gledanja premijere pod policijskom paskom, hakiranja službene stranice Igara ili financijska uskraćivanja glavnih financijera zbog "nepodobnih" predstava i medijska prepucavanja između članova vodstva, stvar su prošlosti. U Festivalskoj palači vlada mir.

Ništa nije ostalo od prethodne sezone osim predstave "Marin Držić – Viktorija od neprijatelja", u režiji Ivice Boban, koja je dramski trijumf prošlogodišnje sezone, a u nju je uloženo 1.050.000 kuna. "Gospoda Glembajevi" u režiji Zlatka Svibena, koja je primjerice koštala 100 tisuća kuna više, nije preživjela sezonu iako je kritika "gazila", a publika "mazila". Ni "Othello", ni "Kafetarija", ni opera "Orlando" nisu dočekali novu festivalsku sezonu. Jedan je to od ključnih izazova s kojim će se morati nositi novo vodstvo. Morat će smišljati nove načine kako produljiti životni vijek trajanja dramskih premijera kojima su Ljetne igre istodobno i rodilište i mrtvačnica. Možebitni "plan B" u tom pogledu jesu koprodukcije, pa će tako premijera predstava "Michelangelo" u režiji Sebastijana Horvata izvesti kao rezultat koprodukcije riječkog HNK Ivana pl. Zajca i ljetnih igara. Istina, redatelj ne može birati glumce, ograničen je na ansambl kuće s kojom se surađuje, ali taj "danak" vrijedi uzeti li se u obzir kako će

► **Pravo pitanje nije za koga se pripremaju Igre, nego za koga će se pripremati Igre. Mladi ne hrle u kazalište, na koncerte i kulturne sadržaje, a ostali su većinom oni koji su takoreći rasli s Igrama i koji su im ostali lojalni. U Igrama su to primijetili pa se od ove godine intenzivnije radi na oblikovanju publike (predstave u kojima sudjeluju studenti, radionice za mlade glazbenike) jer istina je da mladi baš ne dišu za Igre**

predstava doživjeti zimu – u ovom slučaju – pred riječkom publikom. Tu je i segment uštede, "Michelangelo" će koštati 700 tisuća kuna, a kako dvije ustanove dijele troškove scenografije i kostimografije te Igre ne plaćaju honorare glumcima, to je ušteda od oko 300 do 400 tisuća kuna. Isti bi se model mogao primijeniti u nekim budućim opernim produkcijama.

Ambijentalnost je adut

Ambijentalnost je glavna karta na koju "igraju Igre", a ove godine su se dramske premijere i gostovanja evakuirali iz

povijesne jezgre. Jedna dramska premijera i jedna repriza bit će izvedeni unutar zidina, sve ostalo je raspoređeno izvan Grada. Kultura je tako opet uzmakla od – stolova. Pitanje koje visi iznad festivala jest pitanje ili pitanja koja je Mani Gotovac postavila u jednom nedavno objavljenom razgovoru: "Za koju se publiku danas pripremaju Dubrovačke ljetne igre – za kruzeraše, za gomilu obezglavljenih turista?" Sudeći prema lanjskim brojkama, 51 posto ulaznica kupila je domaća čeljad, 80 domaćih prati dramske, a 70 posto stranih gostiju prati glazbene sadržaje. Međutim, pravo pitanje nije za koga se pripremaju Igre, nego za koga će se pripremati Igre. Mladi ne hrle u kazalište, na koncerte i kulturne sadržaje, a ostali su većinom oni koji su takoreći rasli s Igrama i koji su im ostali lojalni. U Igrama su to primijetili pa se od ove godine intenzivnije radi na oblikovanju publike (predstave u kojima sudjeluju studenti, radionice za mlade glazbenike) jer istina je da mladi baš ne dišu za Igre.

Takoder, Igre će morati ulagati i u tehniku. Prošle je godine za tu stavku uloženo 700, a ove godine 500 tisuća kuna. Gledanje predstava i koncerata često je iskušenje za kosti i zglobove zbog uskih prostora između redova. Obnavljanje konstrukcije za gledalište u dogledno će se vrijeme naći kao stavka za nove investicije. Ono što svake godine proguta oko 1,5 milijuna kuna budžeta jest smještaj glumaca. Smještaj je tijekom godina poskupio, a tražiti u špići sezone smještaj za velike ansamble skup je sport. S

► **Pitanje koje visi iznad festivala jest pitanje ili pitanja koja je Mani Gotovac postavila u jednom nedavno objavljenom razgovoru: 'Za koju se publiku danas pripremaju Dubrovačke ljetne igre – za kruzeraše, za gomilu obezglavljenih turista?' Sudeći prema lanjskim brojkama, 51 posto ulaznica kupila je domaća čeljad, 80 posto domaćih prati dramske, a 70 posto stranih gostiju prati glazbene sadržaje**

obzirom da je prije neki dan potpisan ugovor o izgradnji studentskog doma, čija će izgradnja trajati 15 mjeseci, i Igre bi trebale profitirati od toga te bi dobile mogućnost smještaja glumaca i uštede. Svakako, financijska stabilnost daje mogućnosti za promišljanje. Tek nakon 25. kolovoza moći će se dati ocjena rada umjetničkog vodstva koje je, kako se već može čuti, usmjereno na oblikovanje jubilarnih, 70. dubrovačkih ljetnih igara dogodine. Igre plešu u ubrzanom ritmu, valja se nadati da u brzini neće doći do pogrešnih koraka.●

► **Prije neki dan potpisan je ugovor o izgradnji studentskog doma, čija će izgradnja trajati 15 mjeseci, i Igre bi trebale profitirati od toga te bi dobile mogućnost smještaja glumaca i uštede**